

30.8.2012

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

LAUSUNTO RUOTSIN KIELEN OPETUKSEN KEHITTÄMISRYHMÄN RAPORTISTA ”TOIMINNALLISTA RUOTSIA – LÄHTÖKOHTIA RUOTSIN OPETUKSEN KEHITTÄMISEKSI TOISENA KOTIMAISENA KIELENÄ”

Suomen Vanhempainliitto esittää kunnioittavasti pyydettyään lausuntonaan ruotsin kielen opetuksen kehittämistyöryhmän raportista ja esityksestä seuraavaa:

Suomen Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että ruotsin kielen opetusta kehitetään. Kehittämistyöryhmän raportti tarkastelee laajasti ja perusteellisesti ruotsin kielen opiskelua, siihen liittyviä tekijöitä ja kehittämistarpeita. Työryhmä esittää ruotsin opetuksen kehittämisen toimenpide-ehdotukset kolmesta näkökulmasta. Suomen Vanhempainliitto esittää omat kommenttinsa näiden kolmen näkökulman alla. Suomen Vanhempainliitto olisi toivonut työryhmältä rohkeampaa pohdintaa perusopetuksen ruotsin opetuksen kehittämisen näkökulmista ja vaihtoehdoista.

I Toimenpide-ehdotukset koulutusjatkumon periaatteen ja yhdenvertaisuuden turvaamiseksi

Työryhmän keskeinen johtopäätös on, että ruotsin kielen opintojen aloitus perusopetuksen seitsemännellä luokalla on monella tapaa ongelmallinen ajankohta ja ehdottaa ruotsin kielen opiskelun aloituksen varhentamisen selvittämistä. Ruotsin kielen opiskelun aloituksen ajankohtaa on tärkeä pohtia. Hallitus päätti jo kesällä perusopetuksen tuntijakouudistuksen yhteydessä aikaistaa B1-kielen alkamaan kuudennelta vuosiluokalta. Ruotsin kielen opiskeluun liittyvät haasteet ja ongelmat ovat moninaiset.

Työryhmän raportissa tuodaan vahvasti esille kielikylpytoiminnasta ja -opetuksesta saadut myönteiset kokemukset kielten opiskelulle. Kielikylpytoimintaa on kuitenkin tarjolla vain harvassa kunnassa. Suomen Vanhempainliitto uskoo, että kielikylpytoiminnalle on perheiden keskuudessa kysyntää ja katsoo, että ruotsin kielen kielikylpytarjontaa tulisi laajentaa osana ruotsin kielen opetuksen kehittämistä. Kielikylpyopetuksen laajentaminen vahvistaisi toiminnallista kielitaitoa ja ruotsin kielen osaamista. Kielikylpyopetuksessa lasten motivaatio opiskella kieltä on yleensä korkea.

Ruotsin kielen kielisuihkutyypistä tai muuta kerhotoimintaa tulisi lisätä erityisesti perusopetuksen alkuopetuksessa. Varhainen leikinomainen kosketus kieliin vahvistaa myönteisiä asenteita ja lisää kielten opiskelun motivaatiota.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö jää työryhmän raportissa vaille huomiota. Lapset tekevät kielivalinnat kotona yhdessä vanhempiensa kanssa. Myös kieliin liittyvät asenteet välittyvät kotona. Suomen Vanhempainliitto katsoo, että tehokkaammalla kielten opintoihin liittyvällä kodin ja koulun yhteistyöllä voidaan vaikuttaa kielivalintoihin ja vahvistaa ruotsin kielen opiskelua. Vanhempainliitto pitää kieliopintoihin liittyvän opinto-ohjauksen kehittämistä tärkeänä. Oppilaiden ja heidän vanhempiensa tulee saada realistinen kuva ruotsin kielen merkityksestä ja osaamisvaatimuksista eri koulutustasoilla ja eri ammateissa.

II Toimenpide-ehdotukset opetussuunnitelmien ja -menetelmien kehittämiseksi

Suomen Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että ruotsin kielen opiskelu painottuu toiminnalliseen kielitaitoon ja kiinnittyy nykyistä vahvemmin oppilaiden arkeen. Oppilaiden ja opiskelijoiden osallistuminen kehittämistyöhön on tärkeää. Erityisesti kaksikielisissä kunnissa tulisi pohtia, miten elävää ja luontevaa kaksikielisyyttä voitaisiin vahvistaa kouluissa ja oppilaiden välisessä vuorovaikutuksessa nykyistä enemmän. Myös kielikylpytoiminnasta saatuja hyviä kokemuksia tulisi hyödyntää ruotsin kielen opiskelun kehittämisessä.

Varhaiskasvatus mahdollistaa osassa kunnista kieliin tutustumisen ja monikieliseen ympäristöön kasvamisen. Suomen Vanhempainliitto pitää ensiarvoisen tärkeänä, että lasten varhaista kosketusta kieliin ei hukata, vaan kielijatkumoista huolehditaan kunnissa ja mahdollisuus varhaiskasvatuksessa aloitettuun kieleen jatkuu perusopetuksessa.

Opettaja on keskeinen kielen opiskelun innostaja. Suomen Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että kielten opettajien koulutusta kehitetään ja kielikylpyopettajien koulutukseen ja riittävyyteen kiinnitetään huomiota.

III Toimenpide-ehdotukset maahanmuuttajien ruotsin kielen oppimisen kehittämiseksi

Suomen Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että maahanmuuttajien ruotsin kielen opetusta kehitetään. Maahanmuuttajilla tulee olla yhdenvertaiset ruotsin kielen opiskelumahdollisuudet muun väestön kanssa. Ruotsin kielen opiskelu tulee järjestää joustavaksi maahanmuuttajien tarpeista lähteväksi opiskeluksi.

SUOMEN VANHEMPAINLIITTO

Tuomas Kurttila
Toiminnanjohtaja

Tuija Metso
Erityisasiantuntija